

**DIREKTIVA VIJEĆA 1999/70/EZ
od 26. lipnja 1999.**

o okvirnom sporazumu o radu na određeno vrijeme koji su sklopili ETUC, UNICE i CEEP¹

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

Uzimajući u obzir Ugovor o osnivanju Europske zajednice, a posebno njegov članak 139., stavak 2.,

Uzimajući u obzir prijedlog Komisije,

Budući da:

- (1) nakon stupanja na snagu Ugovora iz Amsterdama odredbe Sporazuma o socijalnoj politici priloženog Protokolu o socijalnoj politici priloženom Ugovoru o osnivanju Europske zajednice uključene su u članke 136. do 139. Ugovora o osnivanju Europske zajednice;
- (2) poslodavci i zaposlenici (socijalni partneri), u skladu sa člankom 139. stavkom 2. Ugovora, mogu zajednički zahtijevati provedbu sporazuma na razini Zajednice kroz odluku Vijeća donesenu na prijedlog Komisije;
- (3) točka 7. Povelje EZ-a o temeljnim socijalnim pravima radnika među ostalim propisuje da „ostvarivanje unutarnjeg tržišta mora voditi do poboljšanja u uvjetima života i rada radnika u Europskoj zajednici. Taj proces mora biti rezultat prilagodbe ovih uvjeta uz stalna poboljšanja, što se posebice odnosi na oblike zaposlenja različite od ugovora na neodređeno vrijeme, poput ugovora na određeno vrijeme, rada s nepunim radnim vremenom, povremenog rada i sezonskog rada“;
- (4) Vijeće nije moglo donijeti odluku o prijedlogu direktive o određenim vrstama zaposlenja vezano za narušavanje tržišnog natjecanja², niti o prijedlogu direktive o određenim vrstama zaposlenja vezano za uvjete rada³
- (5) zaključcima sa sastanka Europskoga vijeća u Essenu naglašena je potreba poduzimanja mjera s ciljem „povećanja rasta koji potiče zapošljavanje, posebice fleksibilnijom organizacijom rada tako da se ispune i želje zaposlenika i potrebe tržišnog natjecanja“;
- (6) Rezolucija Vijeća od 9. veljače 1999. o Smjernicama za zapošljavanje iz 1999. poziva socijalne partnere na svim odgovarajućim razinama na pregovore o sporazumima kojima bi se modernizirala organizacija rada, uključujući fleksibilne radne odnose, s ciljem postizanja produktivnosti i konkurentnosti poduzeća i ostvarivanja potrebne uravnoteženosti između fleksibilnosti i sigurnosti.
- (7) Komisija je, u skladu sa člankom 3., stavkom 2. Sporazuma o socijalnoj politici, konzultirala poslodavce i radnike o mogućim smjerovima aktivnosti Zajednice koje se odnose na fleksibilno radno vrijeme i sigurnost radnoga mjesta;

¹ Udruženje poslodavačkih i industrijskih konfederacija Europe (UNICE), Europski centar poduzeća u javnom vlasništvu ili od općeg gospodarskog interesa (CEEP) i Europska konfederacija sindikata (ETUC)

² SL C 224, 8. 9. 1990., str. 6 i SL C 305, 5. 12. 1990., str. 8

³ SL C 224, 8. 9. 1990., str. 4

- (8) Komisija je, zaključivši nakon tih konzultacija da je djelovanje Zajednice poželjno, ponovno konzultirala poslodavce i radnike o sadržaju predviđenoga prijedloga u skladu s člankom 3., stavkom 3. navedenoga Sporazuma;
- (9) Opće intersektoralne organizacije, odnosno Udruženje poslodavačkih i industrijskih konfederacija Europe (UNICE), Europski centar poduzeća u javnom vlasništvu ili od općeg gospodarskog interesa (CEEP) i Europska konfederacija sindikata (ETUC) obavijestile su Komisiju zajedničkim pismom od 23. ožujka 1998. o svojoj želji da pokrenu postupak sadržan u članku 4. navedenog Sporazuma; u zajedničkom pismu zatražile su od Komisije dodatna tri mjeseca; Komisija je udovoljila tom zahtjevu i produžila trajanje pregovora do 30. ožujka 1999.;
- (10) navedene organizacije su 18. ožujka 1999. sklopile okvirni sporazum o radu na određeno vrijeme; Komisiji su prosljedile svoj zajednički zahtjev za provedbom okvirnog sporazuma Odlukom Vijeća na prijedlog Komisije, u skladu sa člankom 4., stavkom 2. Sporazuma o socijalnoj politici;
- (11) Vijeće je svojom Rezolucijom od 6. prosinca 1994. o „određenim vidovima socijalne politike Europske unije: doprinos gospodarskom i socijalnom približavanju u Uniji“⁴ od poslodavaca i zaposlenika tražilo da iskoriste mogućnost sklapanja sporazuma, budući da su u pravilu bliži socijalnoj stvarnosti i socijalnim problemima;
- (12) strane potpisnice su, u preambuli okvirnog sporazuma o radu s nepunim radnim vremenom sklopljenog 6. lipnja 1997., objavile svoju namjeru razmatranja potrebe za sličnim sporazumima koji bi se odnosili na druge oblike fleksibilnoga rada;
- (13) poslodavci i zaposlenici željeli su posebnu pažnju posvetiti radu na određeno vrijeme, a u isto vrijeme pokazati kako im je namjera razmotriti potrebu za sličnim sporazumom koji bi se odnosio na privremeni rad za agenciju za zapošljavanje na privremenim poslovima;
- (14) strane potpisnice željele su sklopiti okvirni sporazum o radu na određeno vrijeme kojim bi se odredila opća načela i minimalni zahtjevi za ugovore o radu i radne odnose na određeno vrijeme; pokazale su svoju želju da poboljšaju kvalitetu rada na određeno vrijeme kroz osiguravanje primjene načela nediskriminacije, kao i da postave okvir kojim bi se spriječilo kršenje prava nastalo zbog uporabe uzastopnih ugovora o radu ili radnih odnosa na određeno vrijeme;
- (15) odgovarajući instrument za provedbu ovoga okvirnog sporazuma je direktiva u smislu članka 249. Ugovora; ona stoga obvezuje države članice u pogledu rezultata koje se mora ostvariti, a ostavlja im na odabir oblike i metode;
- (16) u skladu s načelima supsidijarnosti i proporcionalnosti navedenim u članku 5. Ugovora, države članice ne mogu u zadovoljavajućoj mjeri postići ciljeve ove Direktive te ih Zajednica može ostvariti u boljoj mjeri; ova Direktiva ograničena je na minimum potreban za postizanje tih ciljeva i ne nadilazi ono što je neophodno za postizanje te svrhe;
- (17) što se tiče izraza korištenih u okvirnom sporazumu koji nisu u njemu posebno definirani, ova Direktiva dopušta državama članicama definiranje takvih izraza u skladu s nacionalnim zakonima ili praksom, kao što je to slučaj s drugim direktivama o socijalnim pitanjima koje koriste slične izraze, pod uvjetom da navedene definicije poštuju sadržaj okvirnog sporazuma;
- (18) Komisija je izradila nacrt prijedloga Direktive, u skladu s Priopćenjem od 14. prosinca 1993. o primjeni sporazuma o socijalnoj politici i Priopćenjem od 20. svibnja 1998. o prilagodbi i promicanju socijalnoga dijaloga na razini Zajednice, uzimajući u obzir reprezentativnost

⁴ SL C 368, 23. 12. 1994., str. 6

ugovornih strana, njihov mandat i zakonitost svake odredbe okvirnog sporazuma; ugovorne strane zajednički su u odgovarajućoj mjeri reprezentativne;

- (19) Komisija je izvijestila Europski parlament i Gospodarski i socijalni odbor uputivši im tekst sporazuma, zajedno s prijedlogom Direktive i memorandumom objašnjenja, u skladu sa svojim Priopćenjem o provedbi Protokola o socijalnoj politici;
- (20) Europski parlament je 6. svibnja 1999. usvojio Rezoluciju o okvirnom sporazumu između socijalnih partnera;
- (21) primjena okvirnog sporazuma doprinosi ostvarivanju ciljeva navedenih u članku 136. Ugovora,

DONIJELO JE OVU DIREKTIVU:

Članak 1.

Svrha je ove Direktive provedba okvirnog sporazuma o radu na određeno vrijeme koji se nalazi u pravitku, a zaključen je 18. ožujka 1999. između općih intersektoralnih organizacija (ETUC, UNICE i CEEP).

Članak 2.

Države članice dužne su donijeti zakone, odredbe i upravne propise potrebne za usklađenje s ovom Direktivom najkasnije do 10. srpnja 1999. ili osigurati, najkasnije do toga datuma, sporazumno usvajanje potrebnih mjera od strane poslodavaca i zaposlenika, s time da su države članice dužne poduzeti sve potrebne mjere kako bi u svako doba mogle jamčiti rezultate propisane ovom Direktivom. O navedenome su dužne odmah izvijestiti Komisiju.

Države članice mogu po potrebi, nakon konzultacija s poslodavcima i zaposlenicima, dobiti dodatno razdoblje od najviše jedne godine kako bi se u obzir uzele posebne teškoće ili provedba kolektivnim ugovorom. U tom slučaju su dužne o tome odmah izvijestiti Komisiju.

Kada države članice usvajaju odredbe navedene u prvom stavku, pozivaju se na ovu Direktivu ili su popraćene pozivanjem na nju u trenutku njihove javne objave. Postupke pozivanja usvajaju države članice.

Članak 3.

Ova Direktiva stupa na snagu danom objave u *Službenom listu Europskih zajednica*.

Članak 4.

Ova je Direktiva upućena državama članicama.

Sastavljeno u Luksemburgu, 28. lipnja 1999.

Za Vijeće
Predsjednik
M. NAUMANN

*PRILOG***ETUC-UNICE-CEEP****okvirni sporazum o radu na određeno vrijeme****Preambula**

Ovaj okvirni sporazum ilustrira ulogu koju socijalni partneri mogu igrati u europskoj strategiji zapošljavanja usvojenoj na izvanrednom sastanku na vrhu u Luksemburgu 1997. te nakon okvirnog sporazuma o radu s nepunim radnim vremenom predstavlja nastavak doprinosa ostvarivanju bolje uravnoteženosti između „fleksibilnog radnog vremena i sigurnosti za radnike“.

Stranke u sporazumu uviđaju kako su ugovori na neodređeno vrijeme opći oblik zasnivanja radnog odnosa između poslodavaca i zaposlenika te kako će to biti tako i ubuduće. One također uviđaju kako ugovori o radu na određeno vrijeme u nekim situacijama odgovaraju potrebama i poslodavaca i zaposlenika.

Ovaj sporazum utvrđuje opća načela i minimalne zahtjeve za rad na određeno vrijeme, uviđajući da njihova detaljna primjena mora uzeti u obzir posebnosti nacionalnih, granskih i sezonskih situacija. On pokazuje volju socijalnih partnera za uspostavljanje općeg okvira za osiguravanje jednakog postupanja prema radnicima na određeno vrijeme tako da ih štiti od diskriminacije, kao i opći okvir za korištenje ugovora o radu na određeno vrijeme koji je prihvatljiv i poslodavcima i zaposlenicima.

Ovaj se sporazum primjenjuje na radnike na određeno vrijeme, osim onih koje je agencija za privremeni rad stavila na raspolaganje poduzeću. Stranke sporazuma namjeravaju razmotriti potrebu sklapanja sličnoga sporazuma o privremenom radu za agenciju za zapošljavanje na privremenim poslovima.

Ovaj se sporazum odnosi na uvjete zaposlenja radnika na određeno vrijeme, a priznaje da države članice same odlučuju o pitanjima zakonom propisane socijalne sigurnosti. U tom pogledu socijalni partneri uzimaju u obzir Deklaraciju o zapošljavanju donesenu na sastanku Europskog vijeća u Dublinu 1996. koja među ostalim naglašava potrebu razvijanja sustava socijalne sigurnosti koji bi više pogodovali zapošljavanju kroz „razvoj sustava socijalne zaštite koji su sposobni prilagoditi se novim uzorcima rada i koji pružaju odgovarajuću zaštitu onima koji su uključeni u takve vrste rada“. Stranke potpisnice ovoga sporazuma ponavljaju gledište izraženo u sporazumu o radu s nepunim radnim vremenom iz 1997. kako države članice trebaju bez odgađanja provesti ovu Deklaraciju.

Dodatno, također se uviđa da su inovacije u sustavima profesionalne socijalne zaštite nužne kako bi ih se prilagodilo sadašnjim uvjetima, posebice kako bi se osigurala prenosivost prava.

ETUC, UNICE i CEEP zahtijevaju od Komisije da ovaj okvirni sporazum podnese Vijeću radi donošenja Odluke čime bi ove odredbe bile obvezujuće za države članice koje su potpisnice Sporazuma o socijalnoj politici priloženog Protokolu (br. 14) o socijalnoj politici priloženom Ugovoru o osnivanju Europske zajednice.

Stranke sporazuma mole Komisiju da u svom prijedlogu provedbe sporazuma zahtijeva od država članica donošenje zakona, uredbi i upravnih odredbi neophodnih za usklađivanje s odlukom Vijeća u roku od dvije godine po njenom usvajanju ili osiguravanje¹ sporazumnog donošenja potrebnih mjera od strane socijalnih partnera do isteka ovog razdoblja. Kako bi se uzele u obzir posebne teškoće ili

¹ U smislu članka 2., stavka 4. Sporazuma o socijalnoj politici priloženog Protokolu (br. 14) o socijalnoj politici priloženom Ugovoru o osnivanju Europske zajednice

provedba kolektivnim ugovorom, države članice mogu po potrebi, nakon konzultacija sa socijalnim partnerima, dobiti dodatno razdoblje od najviše jedne godine za usklađivanje s ovom odredbom.

Strane potpisnice zahtijevaju konzultacije sa socijalnim partnerima prije svih zakonodavnih, regulativnih ili upravnih inicijativa država članica s ciljem usklađivanja s ovim sporazumom.

Ne dovodeći u pitanje ulogu nacionalnih sudova i Suda Europskih zajednica, strane potpisnice zahtijevaju da svako pitanje vezano uz tumačenje ovog sporazuma na europskoj razini Komisija ponajprije prosljedi njima na mišljenje.

Opća razmatranja

1. Uzimajući u obzir Sporazum o socijalnoj politici priložen Protokolu (br. 14) o socijalnoj politici priloženom Ugovoru o osnivanju Europske zajednice, a osobito njegov članak 3., stavak 4. i članak 4., stavak 2.;
2. Budući da članak 4., stavak 2. Sporazuma o socijalnoj politici propisuje da se sporazumi potpisani na razini Zajednice primjenjuju, na zajednički zahtjev potpisnica, odlukom Vijeća na prijedlog Komisije;
3. Budući da je u svom drugom konzultacijskom dokumentu o fleksibilnom radnom vremenu i sigurnosti za radnike Komisija objavila kako namjerava predložiti zakonski obvezujuću mjeru Zajednice;
4. Budući da je u mišljenju o prijedlogu Direktive o radu s nepunim radnim vremenom Europski parlament pozvao Komisiju da odmah podnese prijedloge za direktive o drugim oblicima fleksibilnog rada, poput rada na određeno vrijeme i privremenog rada za agenciju za zapošljavanje na privremenim poslovima;
5. Budući da je u zaključcima sa izvanrednog sastanka na vrhu o zapošljavanju u Luksemburgu Europsko vijeće pozvalo socijalne partnere na pregovore o sporazumima kojima bi se „modernizirala organizacija rada, uključujući fleksibilne radne odnose, s ciljem postizanja produktivnosti i konkurentnosti poduzeća i ostvarivanja potrebne uravnoteženosti između fleksibilnosti i sigurnosti“.
6. Budući da su ugovori o radu na neodređeno vrijeme opći oblik zasnivanja radnog odnosa i doprinose kvaliteti života radnika u pitanju i poboljšavaju izvršenje radnih zadataka;
7. Budući da je uporaba ugovora o radu na određeno vrijeme temeljena na objektivnim razlozima način sprječavanja kršenja prava;
8. Budući da su ugovori o radu na određeno vrijeme oblik zapošljavanja koji u određenim granama, zvanjima i djelatnostima odgovara i poslodavcima i zaposlenicima;
9. Budući da su više od polovice radnika na određeno vrijeme u Europskoj uniji žene i da ovaj sporazum stoga može doprinijeti izjednačavanju mogućnosti za žene i muškarce;
10. Budući da se za uređivanje primjene njegovih općih načela, minimalnih zahtjeva i odredbi ovaj sporazum upućuje državama članicama i socijalnim partnerima, a da bi se u obzir uzela situacija u svakoj državi članici i uvjeti u pojedinim granama i zvanjima, uključujući djelatnosti sezone prirode;
11. Budući da ovaj sporazum uzima u obzir potrebu poboljšanja zahtjeva socijalne politike, unapređenja konkurentnosti gospodarstva Zajednice te izbjegavanja nametanja administrativnih,

financijskih i pravnih ograničenja koja bi kočila stvaranje i razvoj malih i srednjih poduzeća;

12. Budući da su socijalni partneri najpodobniji za pronalaženje rješenja koja odgovaraju potrebama i poslodavaca i radnika, te se stoga njima daje posebna uloga u provedbi i primjeni ovog sporazuma.

STRANE POTPISNICE SPORAZUMJELE SU SE

Svrha (Članak 1)

Svrha ovoga okvirnog sporazuma jest:

- (a) poboljšati kvalitetu rada na određeno vrijeme osiguravanjem primjene načela nediskriminacije;
- (b) uspostaviti okvir kojim bi se spriječilo kršenje prava nastalo zbog uporabe uzastopnih ugovora o radu ili radnih odnosa na određeno vrijeme.

Područje primjene (Članak 2)

1. Ovaj sporazum primjenjuje se na sve radnike na određeno vrijeme koji imaju ugovor o radu ili status radnika definiran zakonima, kolektivnim ugovorima ili praksom koji su na snazi u svakoj državi članici.
2. Države članice, nakon konzultacija sa socijalnim partnerima, i/ili socijalni partneri mogu urediti da se ovaj sporazum ne primjenjuje na:
 - (a) odnose početnog strukovnog osposobljavanja i strukovnog naukovanja;
 - (b) ugovore o radu i radne odnose koji su sklopljeni u okviru posebnih programa javne izobrazbe ili izobrazbe s javnom potporom, programa integracije ili strukovne prekvalifikacije.

Definicije (Članak 3)

1. U smislu ovoga sporazuma izraz „radnik na određeno vrijeme“ označava osobu koja ima ugovor o radu ili radni odnos sklopljen izravno između poslodavca i zaposlenika, u kojemu je prestanak ugovora o radu ili radnog odnosa određen objektivnim uvjetima, poput nastupanja određenog datuma, izvršenja određenih zadataka ili nastupanja određenog događaja.
2. U smislu ovoga sporazuma, izraz „usporedivi radnik na neodređeno vrijeme“ označava zaposlenika s ugovorom o radu ili radni odnos na neodređeno radno vrijeme zaposlenog u istoj organizaciji, na istim ili sličnim poslovima ili s istim ili sličnim zvanjem, uzimajući u obzir kvalifikacije/vještine.

U slučajevima gdje nema usporedivih radnika na neodređeno vrijeme u istoj organizaciji, usporedba se vrši u odnosu na kolektivni ugovor na snazi, ili ako nema takvoga kolektivnoga ugovora, u skladu s državnim zakonima, kolektivnim ugovorima ili praksom.

Načelo nediskriminacije (Članak 4)

1. U pogledu uvjeta zaposlenja, s radnicima na određeno vrijeme ne postupa se nepovoljnije nego s usporedivim radnicima na neodređeno vrijeme samo zato što imaju ugovor o radu ili radni odnos na određeno vrijeme, osim ako je različito postupanje opravdano objektivnim razlozima.

2. Ako je primjereno, primjenjuje se načelo *pro rata temporis*.
3. Uređenje primjene ovoga članka definiraju države članice nakon konzultacija sa socijalnim partnerima i/ili socijalni partneri, uzimajući u obzir zakone Zajednice i nacionalne zakone, kolektivne ugovore i praksu.
4. Ako je za stjecanje određenih prava važno prethodno trajanje radnog odnosa, za radnike na određeno vrijeme vrijede isti uvjeti kao i za radnike na neodređeno vrijeme, osim u slučajevima kada je objektivnim razlozima opravdana primjena različitih uvjeta za stjecanje prava temeljem prethodnog trajanja radnog odnosa.

Mjere za sprječavanje kršenja prava (Članak 5)

1. Kako bi se spriječilo kršenje prava nastalo zbog uporabe uzastopnih ugovora o radu ili radnih odnosa na određeno vrijeme, države članice nakon konzultacija sa socijalnim partnerima, u skladu s državnim zakonima, kolektivnim ugovorima i praksom, i/ili socijalni partneri, u slučajevima kada ne postoje odgovarajuće zakonske mjere za sprječavanje kršenja prava, uzimajući u obzir potrebe posebnih grana djelatnosti i/ili kategorija radnika, donose jednu ili više sljedećih mjera:
 - (a) objektivni razlozi koji opravdavaju obnovu takvih ugovora ili odnosa;
 - (b) najduže ukupno trajanje uzastopnih ugovora o radu ili radnih odnosa na određeno vrijeme;
 - (c) broj obnova takvih ugovora ili odnosa.
2. Države članice nakon konzultacija sa socijalnim partnerima i/ili socijalni partneri, ako je potrebno, odredit će uvjete pod kojima se ugovori o radu ili radni odnosi na određeno vrijeme:
 - (a) smatraju „uzastopnima“
 - (b) smatraju ugovorima ili odnosima na neodređeno vrijeme.

Obavješćavanje i mogućnosti zaposlenja (Članak 6)

1. Poslodavci će radnike na određeno vrijeme obavijestiti o slobodnim radnim mjestima u poduzeću kako bi im se osigurale iste mogućnosti dobivanja radnih mjesta na neodređeno vrijeme kao i drugim radnicima. Takve obavijesti mogu se dati u obliku općih objava na prikladnim mjestima u poduzeću ili organizaciji.
2. Ako je to moguće, poslodavci trebaju radnicima na određeno vrijeme omogućiti odgovarajuće mogućnosti izobrazbe radi unaprjeđivanja vještina, razvoja karijere i profesionalne pokretljivosti.

Obavješćavanje i konzultacije (Članak 7)

1. Radnike na određeno vrijeme uključuje se u izračune pragova iznad kojih se po državnim odredbama u poduzeću osnivaju tijela koja predstavljaju radnike, propisana državnim zakonima i zakonima Zajednice.
2. Uređenje primjene članka 7., stavka 1. definiraju države članice nakon konzultacija sa socijalnim partnerima i/ili socijalni partneri u skladu s nacionalnim zakonima, kolektivnim ugovorima ili praksom, uzimajući u obzir članak 4., stavak 1.
3. Ako je to moguće, poslodavci trebaju razmotriti pružanje odgovarajućih informacija o radu na

određeno vrijeme u poduzeću postojećim predstavničkim tijelima radnika.

Odredbe o provedbi (Članak 8)

1. Države članice i/ili socijalni partneri na radnike mogu primjenjivati odredbe navedene u ovom sporazumu ili usvojiti odredbe povoljnije od njih.
2. Ovaj sporazum ne dovodi u pitanje druge određenije odredbe Zajednice, posebice odredbe Zajednice koje se odnose na jednako postupanje i jednake mogućnosti za muškarce i žene.
3. Provedba odredbi ovog sporazuma ne predstavlja valjani temelj za smanjivanje općenite razine odobrene zaštite radnika u području primjene ovog sporazuma.
4. Ovaj sporazum ne utječe na pravo socijalnih partnera da na odgovarajućoj razini, uključujući europsku razinu, zaključuju sporazume koji prilagođavaju i/ili dopunjuju odredbe ovog sporazuma, a uzimajući u obzir posebne potrebe uključenih socijalnih partnera.
5. Sprječavanje i rješavanje sporova i pritužbi proisteklih iz primjene ovog sporazuma vrši se u skladu s nacionalnim zakonima, kolektivnim ugovorima i praksom.
6. Strane potpisnice revidirat će ovaj sporazum pet godina nakon dana odluke Vijeća ako to bude zahtijevala jedna od strana ovog sporazuma.

Fritz VERZETNITSCH <i>Predsjednik ETUC-a</i>	Georges JACOBS, <i>Predsjednik UNICE-a</i>	Antonio CASTELLANO AUYANET <i>Predsjednik CEEP-a</i>
Emilio GABAGLIO, <i>Glavni tajnik ETUC-a</i>	Dirk F. HUDIG <i>Glavni tajnik UNICE-a</i>	Jytte FREDENSBORG <i>Glavni tajnik CEEP-a</i>

18. ožujka 1999.